

1. sz. melléklet

A három pillangó meséjének óratervezete (részlet)

MESÉLÉS (anyanyelvi – irodalmi nevelés)

Az óvodapedagógus-hallgató neve: Erdészné Csáki Lili

A mentor-óvodapedagógus neve: Beck Judit

Az óvoda neve, címe: Napraforgó Egyesített Óvoda-Várunk Rád Tagóvodája

Csoport neve, életkori jellemzői: Kutya csoport, középső csoport (3-5 évesek, 25 fő)

Tevékenységi forma: mesélés, dramatizálás (ismétlő)

A tevékenység időpontja: 2017. 05. 12.

A tevékenység előzményei:

1. téma/élmény szerint:

pillangós, tulipános színezők kiszínezése a délelőtti folyamán, tavasz várása/köszöntése, tél búcsúztatása

2. képességfejlesztési szintje szerint:

- tapasztalásra épített, élményekben gazdag teremtő irodalmi hangulat kialakítása
- az ismert szöveg gyakorlásával az esztétikai érzék fejlesztése, változatos tevékenységgel társított műélvezet,
- a fejlődő érzelmi kapcsolatok elmélyítése az irodalmi művek által
- a gyermekek nyelvi-kommunikációs képességeinek kibontakoztatása

A tevékenység tartalma/témája:

- irodalmi és anyanyelvi fejlesztés mesehallgatás, dramatizálás során

<p>1- 5'</p>	<p>Előkészítés, szervezés, motiváció</p> <p>Előkészítés: a felhasználandó eszközök gondos előkészítése (színezők, takaró, bábok, színes lapok)</p> <p>Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása:</p> <p>Az irodalmi élmények befogadásához megfelelő helyszín biztosítása a csoport közepén és a dekor fal előtti szőnyegen.</p> <p>Motivációs lehetőségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A délelőtt folyamán közös színezés a gyerekekkel (tulipános, pillangós színező), közös éneklés (ismert, a témához kapcsolódó dalok éneklése) <p>(Differenciálás: jobb képességű gyerekek nehezebb színezőt kapnak.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Látható helyre teszem a meséhez tartozó szemléltető eszközöket (leterítem a takarót a csoport közepére, előveszem a színes papírokat) <p>1. A gyermekek spontán szövegalkotási kedvére alapozó oldott, empátikus beszélgetés kezdeményezése</p> <p>Motiváció: <i>„Már úgy várom a tavaszt! Szeretnék elutazni egy mezőre, ahol süt a nap és sok, színes virág nyílik! Ki jön velem? Szálljunk fel a vonatra és vonatozzunk el egy ilyen mezőre! Beszállás! Ziki, zaka, zakatol... 2x.”</i></p> <p><i>„Megérkeztünk, leszállás! Odanézz, milyen sok virág van itt! Ültessünk mi is virágot! Mindenki kap egy tulipánt! Énekeljük el azt, hogy Én kis keretet kerteltem... Mit kell csinálni a virágokkal, miután elültettük őket? Meg kell locsolni, vagy várni kell az esőt! Esik az eső... és kell a locsolás után a virágoknak a napocska? Bizony, kell! Süss fel nap...”</i></p> <p>(Nem hagyom, hogy a gyerekek kezdjék el a dalt és ezzel átvegyék a foglalkozás irányítását.)</p> <p><u>Módszer:</u> beszélgetés, magyarázat, szemléltetés</p> <p><u>Munkaforma:</u> frontális</p> <p><u>Eszközök:</u> takaró, színes papírok, síkbábok, szívószálak</p>
------------------	--

6-	<p>2. Mesélési szándék bejelentése:</p> <p>„Nézd, csak! Ezekre a szép tulipánokra iderepültek a pillangók! Ez azt jelenti, hogy nemsokára itt a tavasz! Képzeljétek, én ismerek egy mesét a tulipánokról és a pillangókról, elmeséljem? Ülünk le a szőnyegre!”</p> <p><u>Módszer:</u> beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, dicséret</p> <p><u>Munkaforma:</u> frontális, csoportos</p> <p><u>Eszközök:</u> -</p> <p>3. Mesemondás</p> <p>Jékely Zoltán: <i>A három pillangó</i></p> <p><u>Módszer:</u> bemutatás, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, értékelés, dicséret</p> <p><u>Munkaforma:</u> frontális, csoportos</p> <p><u>Eszközök:</u> síkbábok, szívószálak</p>	
15-	<p>4. Újramesélés</p> <p><u>Módszer:</u> bemutatás, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, értékelés, dicséret</p> <p><u>Munkaforma:</u> frontális, csoportos</p> <p><u>Eszközök:</u> síkbábok, szívószálak</p>	<p>A mese elmondása után a gyermekek kérésének megfelelően újramondás.</p> <p>„Szeretnétek, hogy még egyszer elmeséljem?”</p>
20-	<p>5. Dramatizálás pedagógus segítségével</p> <p><u>Módszer:</u> cselekedtetés, dramatizálás, differenciálás, bemutatás, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, értékelés, dicséret</p> <p><u>Munkaforma:</u> frontális, csoportos</p> <p><u>Eszközök:</u> síkbábok, szívószálak, pillangó szárnyak</p> <p><u>Differenciálás:</u> Csenedesebb, visszahúzódo gyermeknek</p>	<p>A dramatizáláshoz szereplők választása, síkbábok kiosztása. A mese eljátszása óvónői segítő - támogató attitűddel.</p> <p>„Mit szólnátok hozzá, ha megpróbálnánk eljátszani a mesét? Hadd lássam, kik voltak a legcsöndesebbek a mesélés alatt? Azokat fogom választani!”</p>

	<p>mellékszerepet adok, ha egyáltalán van kedve a dramatizáláshoz.</p> <p>Dramatizáláskor egyéni segítségnyújtás a szövegek elmondásában.</p>	
<i>Tevékenység lezárása, átvezetés más tevékenységekbe</i>		
30-	<p>6. Dicséret (egyéni és kollektív), játék a mesében felhasznált eszközökkel (pedagógus felügyeletével)</p> <p><i>Módszer:</i> cselekedtetés, differenciálás, beszélgetés, értékelés, dicséret</p> <p><i>Munkaforma:</i> frontális, csoportos</p> <p><i>Eszközök:</i> síkbábok, szívószálak, pillangó szárnyak</p>	<p>Erősíti az önbizalmat és az önkifejezést.</p> <p><i>„Megdicsérlek titeket, ügyesek voltatok, a szereplőket pedig külön megdicsérem, nagyon jó pillangók, tulipánok stb. voltatok! Most, aki szeretne, lehet tovább játszani a szárnyakkal és a bábokkal, de csak óvatosan!”</i></p>
32-	<p>7. A (maradék) pillangós és tulipános színezők kifestése.</p> <p><i>Módszer:</i> cselekedtetés, differenciálás, bemutatás, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, dicséret</p> <p><i>Munkaforma:</i> frontális, csoportos</p> <p><i>Eszközök:</i> színes ceruzák, filctollak, színezők</p>	<p>A gyermekek önkifejezésének segítése.</p> <p>Közös játékos tevékenykedtetés.</p> <p>Katarzisz élménye manuális tevékenységgel összekötve (finommotorika fejlesztése).</p> <p><i>„A megmaradt színezőket is ki lehet festeni, aki nem szeretne a bábokkal játszani!”</i></p>

Interjú kérdései

1. Mióta dolgozol óvodapedagógusként?
2. Melyik óvodában dolgozol? (város, kerület elég)
3. Jelenleg milyen a csoportod összetétele?
4. Általában, hogy néz ki a csoport napi rutinja?
5. Egy nap hány alkalommal adódik alkalma a gyerekeknek a szabad játékokra?
6. Ilyenkor melyek a legkedveltebb játékok?
7. Egy héten hány alkalommal van anyanyelvi irodalmi nevelés?
8. Ezekből hány alkalommal kerül sor dramatizálásra?
9. Dramatizáláson kívül, hogyan dolgozzátok fel a meséket, verseket? (milyen eszközökkel, módszerekkel)
10. Szerinted egy héten belül elég gyakran kerül elő a báb?
11. Ha igen, hány alkalommal? (Nem csak dramatizálás alkalmával, bármikor, bármilyen szituációban)
12. Ha nem, szerinted ez miért?
13. Ha lenne rá idő, kapacitásod stb..., gyakrabban használnád a bábokat?
14. Ha igen, egy héten kb. hány alkalommal?
15. Szerinted az óvodai mindennapokban, mikor lehet(ne) bábokat használni?
16. Mit gondolsz, az új, modern technikai eszközök (IKT), átveszik a helyét a régebbi, hagyományos játékoknak, fejlesztő eszközöknek?
17. Ha igen, vajon az új eszközök használata, az általuk kapott élmények, és ingerek veszik el a figyelmet és az időt a régiekről?
18. Ha teljesen szabad kezed kapnál és nem kellene alkalmazkodnod semmihez (pl. tanmenethez), milyen arányban használnád újabb és régebbi játékokat, eszközöket az óvodások mindennapjaiban?

Interjú

Mióta dolgozol óvodapedagógusként?

2016. nyarán diplomáztam, mostmár 4. éve.

Melyik óvodában dolgozol? (város, kerület elég)

Budapest, 8.kerület.

Jelenleg milyen a csoportod összetétele?

Vegyes korcsoportú gyerekek (4-6 évesek).

Általában, hogy néz ki a csoport napi rutinja?

Napirend alapján dolgozunk. Reggel 7-9-ig érkeznek be az óvodába a gyerekek. Minden reggel az ajtóban várom őket, közben a már beérkezett gyerekek gondozási feladatait látom el. Igyekszem minden gyermek aktuális érzelmi állapotát felmérni már reggel, hogy tudjam mire számítsak vagy figyeljek napközben. Például, ha morcos vagy szomorú a gyermek, akkor megkérdezem az okát. Szeretem az átterelés módszerét alkalmazni, általában beválik, és rájönnek a gyerekek, hogy nem kell azért durcázni, mert nem vehettek fel aznap szoknyát vagy mert nem hozhatja be a kisautót.

8-9 között már elkezdiünk tevékenykedni, irányított játékokat játszunk, vizuális tevékenységbe kezdünk, könyvet lapozunk, énekelünk de még teret hagyunk a szabad játéknak. 9 óra után foglalkozásokat tartunk, adott témakörhöz kapcsolódóan. Van egy bohóc bábunk Jancsi, aki idén Gazsivá lett keresztelve, ő aktív szereplője a csoportnak mostmár második éve. Részt vesz a legtöbb foglalkozáson.

Nem tudom kell-e ennyire részletesen, de a mozgásos játékok során Gazsi mondja, hogy ülj le, állj fel stb. (ez hallási figyelem fejlesztés). Ének foglalkozások során Gazsi azt kéri halkán-hangosan vagy gyorsan-lassan stb. Vizuális foglalkozás során pedig: körülnéz, megdicsér mindenkit.

Ha véletlenül nem kerül elő egy nap általam, akkor a gyerekek biztos, hogy számonkérrik: Hol van Gazsi????? Akkor egy köszönés erejéig előjön.

Egy nap hányszor adódik alkalma a gyerekeknek a szabad játékra?

Próbálom az egész napot úgy alakítani, hogy ne érezzék azt, hogy bármi is rájuk van erőltetve. Igyekszem a motivációra építeni és felkelteni az érdeklődésüket, akár játékkal, akár más eszközzel.

Délelőtt folyamán 2 alkalommal a foglalkozások között, valamint maga az udvar egy 3. alkalom. Délután a csendes pihenő után a szülők érkezéséig szabad játék van.

Ilyenkor melyek a legkedveltebb játékok?

Nagyon változó és megosztó, egyrészt a nemek aránya, másrészt a korbéli különbség miatt. A lányok körében a közös barbizás-pónizás a legkedveltebb, míg a fiúk a társasjátékokat és az autózást kedvelik. Viszont az egész csoport szeret kirakózni és építeni (szőnyegen, LEGO-val egyaránt).

Egy héten hányszor van anyanyelvi irodalmi nevelés?

Hetirend szerint 2 alkalommal, ami egyik alkalommal mese másikon vers, azonban ünnepek előtt gyakrabban foglalkozunk egy-egy verssel, hogy jól berögzüljön. Mese azonban minden nap van, az altatáskor.

Ezekből hányszor kerül sor dramatizálásra?

Változó, az új meséket rendszerint 3-5 alkalommal meséljük, csak aztán kezdjük dramatizálni. A gyermekek által már jól ismert meséket elég feleleveníteni, olykor csak elkezdni, és ők folytatják, önállóan mesélik, játsszák.

Dramatizáláson kívül, hogyan dolgozzátok fel a meséket, verseket? (milyen eszközökkel, módszerekkel)

Bábok, plüss állatok, képek segítségével.

Szerinted egy héten belül elégszer kerül elő a báb?

Én úgy gondolom, hogy ha egy héten egy-két alkalommal előkerülnek, az már jónak számít. Nálunk ez az arány sajnos kevesebb (ha Gázsit nem számoljuk, mivel Gázsit az óvónéni irányítja, fogja és csak ritkán adjuk a gyerekek kezébe). Azonban kéthetente egyszer legalább igyekszünk bábozni, a bábparavánt és a hozzá tartozó ujjbábokat a gyermekek bármikor elkérhetik, és a szabályt betartva használhatják (egyszerre 2 gyerek a mesélő/színész, a többiek a nézők, aztán csere).

Ha igen, hányszor? (Nem csak dramatizálás alkalmával, bármikor, bármilyen szituációban)

Ezt szerintem megválaszoltam a 10-esnél.

Ha nem, szerinted ez gond?

Szerintem eleve a bábok használatára is meg kell tanítani a gyerekeket. Ha megtanulják felelősségteljesen használni ezeket az eszközöket, akkor jól működhet a játék.

Nem gondolom, hogy gond lenne, amennyiben más, hasonló játékot biztosítunk a gyerekek számára. Mivel a bábok nagyon vonzóak a gyerekek számára, így órákat tudnának velük játszani, nekünk pedagógusoknak viszont meg kell találni az egyensúlyt a játék és az irányított foglalkozások között.

Ha lenne rá időd, kapacitásod stb., gyakrabban használnád a bábót?

Minden bizonnyal.

Ha igen, egy héten kb. hányszor?

Heti 2 alkalommal fixen.

Szerinted az óvodai mindennapokban, mikor lehet(ne) bábót használni?

Bármikor, erre a legjobb példa Gazsi. Tökéletes a „holtidő” kitöltésére, mesélésre, verselésre, éneklésre, egyszóval bármire.

Mit gondolsz, az új, modern technikai eszközök (IKT), átveszik a helyét a régebbi, hagyományos játékoknak, fejlesztő eszközöknek?

Sajnos egyre inkább igen. Ahogy kiszorították a diafilmeket a modern Disney mesék, úgy a tablet és okostelefon is háttérbe szorítja a társasjátékokat, bábokat.

Egy szerencsénk van óvodapedagógusként: az óvodában nem lehet a gyerekeknél telefon, tablet, sem semmilyen kütyü. Így a gyerekek gyerekek lehetnek, és játszhatnak, azokkal a kézzelfogható eszközökkel, amit a kezükbe adunk.

Ha igen, vajon az új eszközök használata, az általuk kapott élmények, és ingerek veszik el a figyelmet és az időt a régiekről?

Igen. A mozgó képek, hangeffektek és a rengeteg szín, mind hozzájárul ahhoz, hogy ezek az eszközök csábítóak legyenek a gyerekek számára. Szerencsére azért vannak szülők, akik csak bizonyos ideig engedik gyermeküknek ezen IKT eszközök használatát, és továbbra is a gyerekjátékokat részesítik előnyben.

Ha teljesen szabad kezet kapnál és nem kellene alkalmazkodnod semmihez (pl. éves nevelési terv), milyen arányban használnál újabb és régebbi játékokat, eszközöket az óvodások mindennapjaiban?

Ahogy jelenleg is teszem, csak abban az esetben alkalmazok ilyen modern eszközöket, ha olyan valamit szeretnék mutatni a gyerekeknek, amit máshogy nem tudnék pl. jéghegyek, jegesmedve, szavanna, oroszlánok.

Valószínűleg továbbra is így csinálnám, ugyanis a modern, felgyorsult világgal, a technikai fejlődéssel lépést kell tartani.

Kérdőív

1. Milyen a csoport összetétele?

Homogén

Heterogén

2. Ha homogén, melyik korosztályról van szó?

Kiscsoport

Középső csoport

Nagycsoport

3. Ha heterogén a csoport, hány éves a legfiatalabb és a legidősebb gyermek?

4. Mivel játszanak legszívesebben a csoportba járó gyermekek? (Több is felsorolható)

5. Van a gyermekeknek lehetősége a bábozásra?

6. Ha igen, elérhető helyen vannak a bábok?

7. Mennyit báboznak a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusok és egyéb szakemberek?

Naponta

Hetente többször

Hetente maximum egyszer

Havonta

Ritkábban

8. Meseolvasás/mesefeldolgozás közben, Ön milyen szemléltető eszközöket használ szívesen (ha egyáltalán használ)?

9. Mi a gyermekek kedvenc szemléltető eszköze mesefeldolgozáskor?

10. Milyen arányban kerülnek elő IKT eszközök a foglalkozások során? (Hetente hányszor)

11. Mely foglalkozások azok, melyeken szerepet kapnak a bábok?

Zenélés

Mesélés

Verstanulás

Irányított játék

Mozgás

Egyéb foglalkozás:

12. Előfordult a csoportjában, vagy az óvodában, hogy bábozással (egy báb segítségével) vigasztaltak meg egy gyermeket, akit negatív élmény ért? (akár csoportos, akár egyéni foglalkozás alkalmával)

13. Sikeres volt ez a módszer az élmény feldolgozásában?

14. Okozott valaha traumát a bábozás bármely gyermek esetében? Fél bárki a báboktól?

Ha igen, megengedi-e Ön, hogy ezekben az esetekben a bábtól szorongó gyermek ne vegyen részt